

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Cele edukacji historycznej	9
1. Czynniki determinujące cele nauczania historii.....	9
2. Aktywno-refleksyjny model kształcenia historycznego.....	11
3. Systematyka celów nauczania historii.....	12
4. Sposoby formułowania celów.....	14
5. Taksonomie celów kształcenia.....	15
6. Operacjonalizacja celów kształcenia historycznego.....	19
7. Kształcenie umiejętności.....	21
8. Integracja międzyprzedmiotowa.....	26
Rozdział II. Środki dydaktyczne w edukacji historycznej	29
1. Uściślenia terminologiczne.....	29
2. Funkcje mediów.....	31
3. Typologia środków dydaktycznych.....	32
4. Prezentacja środków dydaktycznych.....	33
4.1. Środki symboliczne.....	35
MAPA HISTORYCZNA.....	36
Klasyfikacja map historycznych.....	37
Role i funkcje map.....	38
Wdrażanie uczniów do efektywnej pracy z mapą.....	39
PLAN.....	43
SZKIC.....	43
SCHEMAT DYDAKTYCZNY.....	44
TABELA.....	47
DRZEWO GENEALOGICZNE.....	49
GRAFIKA STRZAŁKOWA.....	49
LINIA CHRONOLOGICZNA.....	49
WYKRES STATYSTYCZNY.....	50
DIAGRAM.....	51
4.2. Środki poglądowe bezpośrednie.....	52
4.3. Środki poglądowe pośrednie.....	55
Uściślenia terminologiczne i typologia obrazów.....	55
Funkcje i sposoby wykorzystywania ilustracji. Modele interpretacji źródeł ikonograficznych.....	57

Karykatura w edukacji historycznej.....	62
Komiksy historyczne.....	63
4.4. Środki słowno-tekstowe pierwotne.....	64
Źródła historyczne pisane.....	64
Role i funkcje tekstów źródłowych.....	65
Model pracy ze źródłem na lekcji historii.....	66
4.5. Środki słowno-tekstowe wtórne.....	72
SZKOLNY PODRĘCZNIK HISTORII.....	72
Definicja szkolnego podręcznika historii.....	72
Zarys dziejów szkolnego podręcznika historii.....	73
Typologia podręczników.....	74
Role i dydaktyczne funkcje szkolnego podręcznika historii.....	74
Klasyfikacja elementów strukturalnych podręcznika.....	76
Formy pracy z podręcznikiem.....	79
Blok ćwiczeniowy i kontrolny.....	80
Wymagania pod adresem szkolnego podręcznika historii.....	83
Zeszyty ćwiczeń.....	85
Kierunki modernizacji podręczników.....	86
LITERATURA PIĘKNA.....	88
LITERATURA POPULARNONAUKOWA I NAUKOWA.....	91
4.6. Środki audiowizualne.....	94
ŚRODKI AUDIALNE.....	95
ŚRODKI WIZUALNE.....	98
ŚRODKI FONICZNO-WIZUALNE.....	100
4.7. Komputer i Internet.....	104
Rozdział III. Kształtowanie pojęć historycznych.....	117
1. Pojęcia historyczne.....	117
2. Typologie pojęć historycznych.....	118
3. Sposoby kształtowania i rozumienie pojęć historycznych.....	121
4. Ćwiczenia w operowaniu pojęciami.....	124
Rozdział IV. Metody i techniki kształcenia historycznego.....	133
1. Teoria kształcenia wielostronnego a nauczanie - uczenie się historii.....	133
2. Zasady nauczania.....	136
3. Strategie, metody i techniki kształcenia historycznego - uściślenia terminologiczne.....	140
4. Klasyfikacja metod kształcenia.....	143
5. Prezentacja metod i technik nauczania - uczenia się historii.....	147
ANALIZA PRZYPADKÓW.....	148
ANALIZA SWOT.....	149
ANTYTEMAT.....	151
BURZA MÓZGÓW.....	151
BURZA PYTAŃ.....	153
DEBATA KORESPONDENCYJNA.....	153
DEBATA OKSFORDZKA.....	153
DEBATA „ZA I PRZECIW”.....	155

DOCHODZENIE DO DEFINICJI POJĘCIA	156
DRAMA	156
DRZEWO DECYZYJNE	161
DYSKUSJA	163
DYSKUSJA PANELOWA	164
DYSKUSJA PODZIELONA	165
DYSKUSJA PUNKTOWANA	165
DYSKUSJA WIELOKROTNA	166
DYSKUSJA Z PODZIAŁEM PROBLEMU	166
DŁWANIK POMYSŁÓW	167
(METODA) GRUP ROBOCZYCH I PREZENTACYJNYCH	167
GRY DYDAKTYCZNE	168
JIGSAW	171
KLASÓWKA ZE ŚCIAGĄ	172
KOLAŻ	173
KULA ŚNIEGOWA	173
MAPA MENTALNA	174
METAPLAN	175
PIRAMIDA PRIORYTETÓW	178
PLAKAT PODSUMOWUJĄCY	179
POKAZ	179
POKER KRYTERIALNY	180
PORTFOLIO	181
PRACA POD KIERUNKIEM	182
PREZENTACJA UCZNIOWSKA	183
(METODA) PROBLEMOWA	184
PROCEDURA „U”	187
PROJEKT	188
RANKING DIAMENTOWY	190
ROZMOWA NAUCZAJĄCA	191
RYBI SZKIELET	193
SŁOWNIK HISTORYCZNY	193
SZEŚĆ MYŚLOWYCH KAPELUSZY	194
SZEŚĆ - TRZY - PIĘĆ (6 - 3 - 5)	195
TECHNIKA GRUPY NOMINALNEJ	196
TORT DECYZYJNY	196
TRÓJKĄT	196
WKŁAD SZKOLNY	197
WWWAD	199

Rozdział V. Lekcja historii. Konspekt lekcji	205
1. Lekcja - podstawową jednostką organizacyjną procesu kształcenia	205
2. Typy lekcji i jej ogniwa	208
3. Formy organizacyjne lekcji historii	211
4. Konspekt lekcji	214
TEMAT: CZAS W HISTORII	217
TEMAT: POLSKA ZA PANOWANIA BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO	220
TEMAT: UNIA POLSKI z LITWĄ	225

Rozdział VI. Testy osiągnięć szkolnych	229
1. Typologia testów.....	229
2. Konstruowanie testu nauczycielskiego.....	232
2.1 Zadania otwarte.....	237
ZADANIA z LUKĄ	237
ZADANIA KRÓTKIEJ ODPOWIEDZI	238
ZADANIA ROZSZERZONEJ ODPOWIEDZI	240
2.2. Zadania zamknięte.....	245
ZADANIA „PRAWDA - FAŁSZ”.....	245
ZADANIA WIELOKROTNEGO WYBORU	245
ZADANIA NA DOBIERANIE	252
3. Karty pracy.....	262
TEMAT! KULTURA STAROŻYTNICH GREKÓW	263
Wykaz tabel	271